

KAYSERİ ÇOCUK EVLERİ SİTESİ MÜDÜRLÜĞÜ ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2024/76

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 3/12/2024 tarihli ve 2024/1235 sayılı kararıyla oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	3
I. GİRİŞ.....	4
II. GENEL BİLGİLER.....	5
A. Merkez Hakkındaki Genel Bilgiler.....	5
B. Merkez Personeli	6
C. Koruma Altında Bulunan Kişiler	7
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	7
A. Fiziksel Koşullar.....	7
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	9
C. Beslenme.....	10
D. Sağlık Hizmetleri	10
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	11
F. Eğitim, Faaliyetler ve Günlük Yaşam	12
G. Dış Dünya İle İletişim, Ziyaret ve Ailelerle Etkileşim.....	13
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	14
A. Değerlendirme	14
B. Tavsiyeler.....	14
1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler	14
2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler	15

KISALTMALAR

- BM** : Birleşmiş Milletler
- CPT** : Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. Çocuk Evleri Sitesi; 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 12'inci (Ek: 1/2/2007-5579/1 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/14 md.) maddesi uyarınca: *“Korunma ihtiyacı olan çocukların bakımlarının sağlandığı aynı yerleşkede bulunan birden fazla ev tipi sosyal hizmet biriminden oluşan kuruluşlardır.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda çocukların koruma altına alındığı yerlere ziyaret gerçekleştirmek TIHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında, 3/6/2024 tarihinde Kayseri Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğüne **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve

Eşitlik Uzmanları ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ..., Sosyal Hizmet Uzmanı ... ile Kurumumuzun talebi üzerine görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, Merkez Müdürü ile yapılan ilk görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede UÖM olarak TİHEK'in görev ve yetkileri, ziyaretin amacı, ziyaretin türü ve ziyarette kullanılacak olan yöntem hakkında bilgiler verilmiştir. İdareden, Merkezde bulunan çocuklar, Merkezin günlük işleyişi ve personel hakkında genel bilgiler alınmış, Merkezdten talep edilen bilgi ve belgelerin listesi İdareye verilmiştir. Akabinde Merkezde çocukların kaldıkları evler sırasıyla ziyaret edilmiş, hâlihazırda Merkezde bulunan tüm çocuklar ile Merkez personeli bulunmaksızın özel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ardından idari binada bulunan servisler Ziyaret Heyeti tarafından yerinde incelenmiştir. Tüm görüşmelerin ardından Merkez İdaresi ile kapanış toplantısı yapılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun Merkez İdaresi ve diğer ilgili makamlar ile paylaşılarak tavsiyelerin Kurumumuz tarafından takip edileceği ve takip ziyareti yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret tamamlanmıştır.

8. Bu rapor Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ve Başkanlık Makamınının 26/5/2024 tarihli ve 37155 sayılı oluruna istinaden 3/6/2024 tarihinde Kayseri Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğüne¹ gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Merkez Hakkındaki Genel Bilgiler

9. 31/10/2020 tarihinde hizmete başlayan Merkez, Kayseri il merkezinde ve ulaşımın kolay olduğu bir lokasyonda bulunmaktadır.

10. Merkez; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde, Kayseri Valiliğine bağlı olarak; 15/7/2005 tarihli ve 25876 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında koruma ve bakım altına alınan 0-12 yaş karma ve 13-18 yaş kız çocuklarına bakım ve koruma hizmeti vermektedir.

11. Merkez aynı zamanda, 0-6 yaş karma ve 7-12 yaş erkek çocuklar için Çocuk İlk Kabul ve Müdahale Birimi olarak hizmet vermektedir.

¹ Bundan sonra kısaca "Merkez" olarak ifade edilecektir.

B. Merkez Personeli

12. Merkezde toplam 67 personel görev yapmaktadır. Personelin 53'ü kadın, 14'ü erkektir. Merkezde çalışan personelin unvan ve sayı bilgilerini gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

ÜN VAN	PERSONEL SAYISI
Müdür	1
Müdür Yardımcısı	1
Başöğretmen	2
Sosyal Hizmet Uzmanı	2
Çocuk Gelişimci	2
Psikolog	2
Uzman Öğretmen	1
Öğretmen	1
Çocuk Eğiticisi	3
Sosyolog	1
Diyetisyen	1
Hemşire	2
Sağlık Memuru	1
Memur	3
Yurt Yönetim Memuru	3
Bakım Personeli	20
Destek Personeli	6
Güvenlik Görevlisi	4
Temizlik Personeli	2
Hizmetli	9
TOPLAM	67

13. Merkezdeki güvenlik görevlilerinin 24 saat esasına göre görev yaptığı, diğer personelin ise geceleri nöbet usulü ile Merkezde kaldığı ifade edilmiştir

14. Merkezde görev yapan meslek elemanlarının insan hakları eğitimi almadıkları öğrenilmiştir.

C. Koruma Altında Bulunan Kişiler

15. Merkezde bulunan her bir ev 10 çocuk² kapasitelidir. Toplam kapasitesinin 50 olduğu Merkezin, Çocuk İlk Kabul ve Müdahale Birimi olarak da hizmet vermesinden dolayı kapasitenin aşıldığı durumlar olduğu İdare tarafından belirtilmiştir. Ziyaret tarihi itibarıyla Merkezde 56 çocuğun kaldığı ifade edilmiştir.

16. Ziyaret tarihi itibarıyla 3 çocuğun izinli olarak aile yanına verildiği ve 1 çocuğun kuruluştan izinsiz ayrıldığı bilgisi alınmıştır.

17. Merkezde bedensel engeli bulunan çocuk olmadığı, özel gereksinim raporu olan 11 çocuğun bulunduğu belirtilmiştir.

18. Merkezde kardeşleriyle birlikte kalan çocuklar olduğu, yaş ve cinsiyetlerine uygun yaşam evlerinde kaldıkları, birbirleriyle iletişim halinde oldukları öğrenilmiştir.

19. Merkezde ziyaret tarihi itibarıyla misafir statüsünde çocuk bulunmadığı belirtilmiştir.

20. Çocuk İlk Kabul ve Müdahale Biriminde 3 çocuğun kaldığı öğrenilmiştir.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

21. Merkez 10.665 metrekare açık alan üzerinde 2.312 metrekare kapalı alanda hizmet vermektedir.

22. Merkez 5 yaşam evinden oluşmaktadır. Merkez bahçesinde çocukların zaman geçirebilecekleri oturma alanları ve spor sahasının bulunduğu görülmüştür.

23. Merkezde, 1 ev 0-6 yaş karma, 1 ev 7-12 yaş kız çocukları, 1 ev 7-12 yaş erkek çocukları ve 2 ev 13-18 yaş kız çocuklarının kalacağı şekilde düzenlenmiştir.

² Çocuk Koruma Hizmetleri Planlama ve Çocuk Bakım Kuruluşlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 8/3; “Çocuk evleri sitesinde her bir evin kapasitesi en fazla on çocuğa hizmet verilecek şekilde çocukların yaş, cinsiyet ve gelişim özelliklerine göre belirlenir.”

24. Merkez idari binası ve evlerin girişlerinde engelli rampasının olduğu görülmüştür.

25. Merkezde bulunan 0-6 yaş grubu yaşam evinin tek katlı, diğer yaşam evlerinin 2 katlı olduğu görülmüştür.

26. 0-6 yaş grubu yaşam evinde ortak yaşam alanı, çocuk odaları, etkinlik odası, grup sorumlusu odası, mutfak kısmı, banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Ortak yaşam alanında oturma grubu ve televizyon olduğu, mutfakta mama sandalyesi ve çocuk sandalyelerinin bulunduğu, banyo kısmında çocukların erişimine uygun yükseklik ve ebatta lavabonun mevcut olduğu görülmüştür. Evde bulunan etkinlik odasındaki kitaplıkların sabitlendiği görülmüştür.

27. Evde 1 çamaşır ve 1 kurutma makinasının bulunduğu görülmüş, çocukların kıyafetlerinin kendi yaşam evlerinde bulunan çamaşır makinalarında ihtiyaç olduğu her durumda yıkanabildiği ifade edilmiştir.

28. 7-18 yaş arası çocukların kaldıkları yaşam birimlerinin 2 katlı olduğu, zemin katta dinlenme odası, mutfak, grup sorumlusu odası, tuvalet, ütü odası, üst katta ise 4 yatak odası, 2 çalışma odası, tuvalet ve banyoların bulunduğu görülmüştür. Çocukların bireysel odaları, evde kalmakta olan çocuk sayısına bağlı olarak 3 veya 4 kişiliktir. Çocukların bireysel odalarında yer alması gereken eşyalarda bir eksiklik tespit edilmemiştir. Evlerden birinde çalışma odasının çocuk sayısının fazla olmasından dolayı yatak odasına dönüştürüldüğü görülmüştür.

29. 0-6 yaş çocukların kaldığı evde bazı yerlerde kapı kenarlarında sökülmelerin, süpürgeliklerde deformelerin, bir kalorifer peteğinin üst kısmında eksikliğin olduğu görülmüş, ayrıca 13-18 yaş çocukların kaldığı bir evde su baskını yaşandığı bu sebeple parkelerin zarar gördüğü gözlemlenmiştir. Bu hususlar İdareye bildirilmiştir. İdare tarafından genel olarak bir tadilata ihtiyaç duyulduğu ve yaz döneminde gerekli eksikliklerin giderilmeye çalışılacağı ifade edilmiştir.

30. Evlerin genel olarak temiz ve düzenli olduğu, genel temizliğin bakım personeli tarafından yapıldığı belirtilmiş, temizlik hususunda 0-6 yaş grubu çocuklar haricinde Merkezde kalan çocuklara da sorumluluk verildiği, bu bağlamda çocukları yormayacak, onlara sorumluluk bilinci oluşturacak kolay ve basit olabilecek işler için çocuklar arasında iş bölümü yapıldığı ifade edilmiştir. Çocuklar ile gerçekleştirilen görüşmelerde bu husus teyit edilmiştir. Söz konusu görevlere dair liste ziyaret edilen bir evde görülmüştür.

31. Merkezde çocukların kaldıkları evlerin tamamı ziyaret edilmiş, evlerin aynı standartlarda tefrişatının yapıldığı görülmüştür.

32. Evlerin ve idari binanın ısınmasının doğalgaz yakıtı kullanılan kalorifer sistemiyle sağlandığı görülmüş, görüşülen çocuklar kışın ısınma konusunda sorun yaşanmadığını ifade etmişlerdir.

33. Merkezde 7 gün 24 saat sıcak suya erişim mümkün olduğu belirtilmiştir. Görüşülen çocuklar haftada 2 gün banyo rutinlerinin olduğunu ancak ihtiyaç duyduklarında banyoya girmelerinde herhangi bir engel olmadığını belirtmişlerdir.

34. Çocukların barındırıldıkları evlerde güvenlik kamerası bulunmamaktadır. Merkezde diğer alanları gören 33 adet güvenlik kamerası olduğu İdare tarafından ifade edilmiştir.

35. Yapılan incelemede kamera kayıtlarının 6 ay süre ile saklandığı ve gece görüşüne uygun olduğu tespit edilmiştir.

36. Merkezde jeneratör bulunduğu ve ihtiyaç halinde devreye girdiği İdare tarafından belirtilmiştir.

37. İdari binada yangın tüplerinin olduğu görülmüş, evlerden bazısında yangın tüplerinin olmadığı gözlemlenmiştir.

38. Merkezin erişilebilirlik belgesinin olduğu ve Mart 2024 tarihinde alındığı ifade edilmiştir.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

39. Merkezde çocukların istek ve şikâyetlerini İdareye iletilebilmesi için dilek ve şikâyet kutuları bulunmaktadır.³

40. İdare ile yapılan görüşmede çocukların talep ve şikâyetlerinin sözlü olarak bildirildiği, yazılı bir şikâyette bulunmadığı belirtilmiştir. Merkezde bulunan çocuklarla gerçekleştirilen görüşmelerde, herhangi bir talep ya da şikâyetleri olduğunda öncelikle bakım personeline söyledikleri, bazı hususları ise grup sorumlularına ilettikleri, ilettikleri konuların çözümlendiği, İdare ile iletişim kurmakta herhangi bir sorun yaşamadıkları, genel olarak personelden memnun oldukları ifade edilmiştir.

41. Merkezde 2 bakım personeli hakkında idari soruşturma yürütüldüğü, soruşturmanın 23/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin A-Uyarma başlıklı (a) bendi⁴ kapsamında gerçekleştirildiği öğrenilmiş, ilgili belgeler

³ Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi (CPT)'ye göre etkili şikâyet prosedürleri kötü muameleye karşı temel bir güvencedir. Bu kapsamda, kurumda tutulan kişilerin kendisinin, ailesinin veya yasal temsilcisinin hem kurumun idaresine hem de bağımsız organlara başvuru yapabilmesi önem taşımaktadır. CPT, Means of restraint in psychiatric establishments for adults, CPT/Inf(2017)6.

⁴ "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak"

Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş olup soruşturmaların, çocuklara yönelik bir olumsuz durum ile ilgili olmadığı tespit edilmiştir.

C. Beslenme

42. Merkezde yemek yapımı için kullanılacak malzemelerin teminin ardından yaşam evlerine dağıtıldığı ve yemeklerin evlerde bakım personeli tarafından hazırlandığı öğrenilmiştir. Görüşülen çocuklarca, yemeklerin yeterli, doyurucu ve lezzetli olduğu ifade edilmiştir. İdare ve personelin de çocuklarla aynı yemeği yediği ifade edilmiştir.

43. Merkezde 3 öğün yemek verildiği ayrıca ara öğünler olduğu belirtilmiştir.

44. Yemek numunelerinin yemeklerin hazırlandığı alanda 72 saat süreyle saklandığı görülmüştür.

45. Merkezde 1 diyetisyen görev yapmaktadır. Yemek listelerinin diyetisyen tarafından hazırlandığı belirtilmiştir. Ayrıca bazı çocukların yemek takiplerinin de diyetisyen tarafından yapıldığı ifade edilmiştir. Görüşülen çocuklar yemek listelerinin hazırlanma sürecinde fikirlerinin alındığını ifade etmişlerdir.

46. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen çocuklar tarafından mutfakları istedikleri zaman kullanabildikleri, malzeme temininde güçlük yaşamadıkları, Merkez bütçesinden karşılanamayan ihtiyaç duydukları ürünleri ise kendi harçlıkları ile aldıkları ifade edilmiştir.

D. Sağlık Hizmetleri

47. Merkez idari binada sağlık odası bulunmaktadır. Merkezde 2 hemşire ve 1 sağlık memurunun 08.30-17.30 saatleri arasında görev yaptığı öğrenilmiştir.

48. Merkeze kabulü gerçekleştirilen çocukların kabul işlemlerinin hemen sonrasında Kayseri Şehir Hastanesinde genel sağlık taramasının gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

49. Merkezde, ihtiyaç halinde yapılan sağlık muayeneleri ve tedavileri için Kayseri Şehir Hastanesi ve Kayseri Erciyes Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinden randevu alınarak işlemlerin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Ayrıca yılda 1 defa göz muayenesi, 1 defa dış taraması yapıldığı sağlık personeli tarafından ifade edilmiştir.

50. Merkezde bulunan bebeklerin aşılarının takibinin bağlı olunan Aile Sağlığı Merkezinde yapıldığı öğrenilmiştir.

51. Sağlık odasında acil durum çantası ve insülin gibi ilaçların saklanması için buzdolabı bulunmadığı görülmüş; söz konusu ilaca ihtiyaç duyulması durumunda mutfaktaki buzdolabının kullandığı öğrenilmiştir.

52. İdare tarafından Merkezde acil bir durum yaşanması durumunda ivedilikle 112 Acil Çağrı Merkezinin arandığı, ambulansın Merkeze ortalama 5 dakika içerisinde ulaştığı belirtilmiştir.

53. Çocuklara reçete edilen ilaçların sağlık personeli tarafından hazırlandığı, evlerde bulunan bakım personeline teslim edildiği, psikiyatrik ilaçların evlerde kapısı kilitli bulunan personel odasında muhafaza edildiği öğrenilmiştir.

54. Kendileriyle görüşülen çocuklar; hastalandıklarında önce grup sorumlusuna söylediklerini, sonra revire çıktıklarını ve kendileriyle ilgilenildiğini, acil durumlarda ise hastaneye götürüldüklerini, aldıkları hizmetten memnun olduklarını ifade etmişlerdir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

55. Merkez psikososyal servis biriminde 2 sosyal hizmet uzmanı, 2 psikolog, 2 çocuk gelişimci, 1 sosyolog, 4 öğretmen, 3 çocuk eğiticisi görev yapmaktadır.

56. Psikososyal servis birimi, çocuklar ile yapılan ilk görüşme sonrası ilgili formların doldurulup uygulama planının oluşturulduğu, hazırlanan planlamalar doğrultusunda çocuğun ihtiyaçlarının takip edildiği, psikososyal gelişimi ile ilgili çalışmalar yapıldığı, kabul ve ayrılış işlemlerinin gerçekleştirildiği birimdir.

57. İdare tarafından Merkeze çocuğun kabulünün yapıldığı gün itibari ile Merkez kurallarının anlatıldığı, varsa sorularının cevaplandırıldığı ifade edilmiştir.

58. Psikososyal servis tarafından çocuklarla birebir görüşme gerçekleştirilmediği ancak gün içinde sürekli çocuklarla iletişim halinde olduğu belirtilmiştir.

59. Merkezde her ay sonu gerçekleştirilen Kuruluş Koordinasyon Değerlendirme toplantı tutanaklarından bazıları incelenmiş, ilgili toplantıların oda değişikliği, grup sorumlusu değişikliği, çocukların ödüllendirilmeleri gibi konuları içerdiği öğrenilmiştir.

60. Merkezde intihara meyilli olan çocuk olabildiği, bu durumlarda çocukların psikiyatri servisine yönlendirildiği, yaşları küçük çocukların ise oyun terapisine yönlendirildiği ve takiplerinin yapıldığı belirtilmiştir.

61. Merkezde bulunan hafif-orta mental retardasyon rahatsızlığı bulunan çocukların özel eğitim merkezine gittiği öğrenilmiştir.

62. Koruma ve bakım altına alınmış çocukların eğitim ve yaş durumlarına göre harçlık aldıkları, harçlıkların 6/9/2022 tarihli ve 31945 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çocuk Koruma Hizmetleri Planlama ve Çocuk Bakım Kuruluşlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik gereğince grup sorumlusuna teslim edildiği ve grup sorumlularının çocukların durumuna ve ihtiyaçlarına göre haftalık olarak çocuklara imza karşılığı harçlıklarını teslim ettiği öğrenilmiştir. Harçlık miktarları (aylık) aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Eğitim Düzeyi	Harçlık Miktarı
İlkokula devam eden (1.2.3.4. sınıf)	608,70 TL
Ortaokula devam eden (5.6.7.8.sınıf)	913,05 TL
Liseye devam eden (9.10.11.12. sınıf)	1369,57 TL
Üniversiteye devam eden	1902,18 TL

63. Merkezde sigara kullanan çocuk bulunduğu, bu çocukların sigaralarını kendi harçlıklarıyla satın aldıkları ve günde 3 sigara içme haklarının bulunduğu ifade edilmiştir.

64. Ziyaret tarihinde Merkezde kalan 1 çocuğun Merkezden izinsiz ayrıldığı, çocuk için izinsiz ayrılan çocuk prosedürünün başlatıldığı, ilgili Emniyet Müdürlüğüne bilgi verildiği, bu tür durumların yaşanmaması adına çocukların Merkeze aidiyet hissetmeleri, alışmaları ve burada iyi vakit geçirmelerine yönelik çalışmaların yapıldığı ifade edilmiştir.

F. Eğitim, Faaliyetler ve Günlük Yaşam

65. Ziyaret tarihi içerisinde bulunan eğitim ve öğretim döneminde Merkezde kalan çocukların farklı kademelerde örgün eğitime, bazı çocukların ise açık öğretim lisesine devam ettiği öğrenilmiştir.

66. Merkezde 43 çocuğun okula/kreşe devam ettiği, 2 çocuğun ise Liseye Giriş Sınavına girdiği öğrenilmiştir.

67. Merkez İdaresi, Merkez konumu itibarıyla çocukların çeşitli okullara kayıtlarının yaptırıldığını, okul güzergâhında olan 3 farklı servis şirketi ile anlaşıldığını belirtmiştir.

68. Merkez idari binasında 70 kişilik bir konferans salonu bulunmaktadır. Salonun ziyaret tarihi öncesi en son 23 Nisan etkinliği için kullanıldığı öğrenilmiştir.

69. Hem İdare hem görüşme gerçekleştirilen çocuklar tarafından belirli periyotlarda pikniğe gidebildikleri, en son ziyaret tarihinden birkaç gün önce Kayseri Millet Bahçesine pikniğe gidildiği ifade edilmiştir.

70. Merkezde görevli bir uzman öğretmen tarafından Merkez içinde zaman zaman eğitimlerin düzenlendiği ifade edilmiştir.

71. İdare tarafından hafta içi 3 gün öğleden sonraları bir resim öğretmenin Merkeze geldiği ve çocuklara eğitim verdiği ifade edilmiştir.

72. Merkeze gelen bir beden eğitimi öğretmeni olduğu ancak ziyaret tarihi öncesi ilgili kursun/eğitimin bittiği öğrenilmiştir.

73. Yaşam evlerinde bulunan çalışma odalarında Halk Eğitim Merkezinden gelen öğretmen ile birlikte hafta içi her gün saat 17.00-20.00 saatleri arasında belirlenen program dâhilinde ders/ödev yapma/kitap okuma faaliyetlerinin yürütüldüğü bilgisi edinilmiştir.

74. Merkezde haftanın 1 günü Değerler Eğitimi Kursu'na katılım sağlandığı öğrenilmiştir.

75. İdare; resmi ve dini bayramlarda etkinlikler yapıldığı, yaz dönemi için dış etkinlikler yapıldığı bilgisini paylaşmış, önümüzdeki yaz dönemi için de kurs planlarının olduğunu ifade etmiştir.

G. Dış Dünya İle İletişim, Ziyaret ve Ailelerle Etkileşim

76. Merkezde kalan çocukların sosyal inceleme raporu ile uygun görülmesi halinde tatil süresince toplam 60 günü geçmeyecek şekilde yatılı olarak aile yanına gidebildiği öğrenilmiştir.⁵

77. Aile bireylerinden çocuğu ziyaret eden kişilerin olması durumunda çocuğun grup sorumlusu eşliğinde ailesi ile yüz yüze görüştürülmesinin sağlandığı ifade edilmiştir.

78. Merkez İdaresi tarafından, çocuklarla her izin dönüşlerinde grup sorumlusu ve sosyal servis personeli tarafından görüşme gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

79. Merkezde kalan çocukların cep telefonu kullanımına izin verilmemektedir. İdare bu durumun tehlike/risk sebebiyle olduğunu belirtmiş, çocukların aileleri ile sınırsız görüşebileceğini eklemiştir. Görüşme gerçekleştirilen çocuklar haftada bir gün telefon

⁵ Çocuk Koruma Hizmetleri Planlama ve Çocuk Bakım Kuruluşlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 29/3; "Çocuklara psikososyal destek programını aksatmayacak şekilde bir yıl içinde fasıllı ya da fasılasız olarak altmış güne kadar izin verilebilir. Çocukların aile bağlarının güçlendirilmesi amacıyla, ihtiyaç duyulması halinde, bu süre otuz güne kadar uzatılabilir. İzin dönüşü çocuk ve ailesiyle izin dönemine ilişkin görüşme yapılır, raporlanır ve dosyasında muhafaza edilir."

haklarının olduğunu, görüşmelerin 20 dakika kadar sürebildiğini ve konuşma esnasında grup sorumlusunun yanlarında bulunduğunu belirtmiştir.

80. İdare Merkeze ait bir akıllı telefon olduğunu ve bu cihaz üzerinden çocukların görüntülü görüşme gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir.

81. Merkezde bulunan yaşam evlerinin ortak yaşam bölümünde televizyon olduğu, ziyaret esnasında çocukların burada çizgi film izlediği görülmüştür. Merkezde çocukların kaldıkları yaşam evlerinde bulunan televizyonlara yüklenen Youtube uygulaması ile serbest zaman etkinliklerinde yaş ve cinsiyetlerine uygun çeşitli programlar izleyebildikleri belirtilmiştir.

82. Merkezde aile görüşmelerinin ve ilk kabulün gerçekleştiği içerisinde televizyon, oturma alanı ve ses kaydı yapmayan güvenlik kamerası bulunan aile görüşme odası mevcuttur.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

83. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Merkez tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmış, çocuklarla izole görüşmeler yapılabilmesi için gerekli önlemler titizlikle alınmış ve talep edilen bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, hem Merkez Müdürünün hem de Merkez personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler

84. Merkezde görev yapan tüm personelin insan hakları eğitimi almasının sağlanması,

85. Merkezde bulunan yaşam evlerinin zeminlerinde ve çeşitli eşyalarda bulunan deformasyon için gerekli tadilatın yapılması,

86. Merkezde bulunan yaşam evlerindeki yangın tüplerinin kontrol ettirilmesi ve eksik olanların tamamlanması,

87. Çocukları sigara içme alışkanlığı dâhil zararlı alışkanlıklardan uzak tutmak ve farkındalık kazandırmak amacıyla eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yapılması için gerekli adımların atılması,

88. Merkezde görev yapan bakım personelinin çocuklarla uyumlu iletişim kurmalarını sağlamak amacıyla bakım personeline yönelik eğitim planı oluşturularak gerekli görülen eğitimleri almalarının sağlanması⁶

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

89. Merkez kampüsü içerisinde yer alan ilk kabul biriminin kampüs dışında ayrı bir birim olarak oluşturulması,

90. Çocuk evlerinde kalan çocukların özellikle çocuk ve insan hakları konularında bilinçlenmelerini sağlayacak tarzda eğitim programlarına katılımlarının sağlanması ve bu alanlarda hem çocuklara hem de personele yönelik bilinçlendirme çalışmalarının yapılması

hususları tavsiye edilmektedir.

⁶ Özgürlüğünden Yoksun Bırakılmış Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kuralları (Havana Kuralları, 85. madde: “*Tutma kurumlarında çalışan personelin görevlerini etkili bir biçimde yerine getirebilmelerini sağlayabilmek için, kendilerine özellikle çocuk psikolojisi, çocuk sağlığı ile bu Kurallar da dahil insan haklarının ve çocuk haklarının uluslararası standartları konularında eğitim verilir. Kurum personeli, mesleki yaşamları süresince, belirli aralıklarla düzenlenen meslek içi eğitim kurslarına katılarak, mesleki bilgi ve kapasitelerini sürdürür ve geliştirirler.*”

10.12.2024

KARŞIOY GEREKÇESİ

Karar Adı : Kayseri Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğü Ziyareti Raporu Kurul Kararı
Karar Numarası : 2024/1235

İlgili raporun yazımında kurumsal bir anlatım tarzının yansıtılmamış olması ve raporun dil ve anlatım yönünden yeterli bulunmaması nedenleriyle sayın çoğunluğun kararına iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>